

השבוע נפסקה הופעת הרף היומי של העולם הזה — בדיוק בתום חודשים ימים מאז הדפסת הגליון הראשון. בכך הסתיים מובצע עיתונאי שרשם דף חדש בתולדות העיתונות העברית.

מובצע זה החל דקות מעטות אחרי שצה"ל חצה את גבול ישראל, בדרכו לסואץ. הוא נולד על פי החלטה ספונטאנית, בת הרגע. אמרנו לעצמנו: ההיסטוריה משתנה תוך ימים, תוך שעות. מי שרוצה ללוות אותה, להשפיע עליה, חייב להופיע כל יום, ולפעמים כמה פעמים ביום. בתקופה כזאת, יכול שבועון לבוא ולנחת, לסכם, להסיק מסקנות, אך לא לעזור בעיצוב המאירעות, בגיבוש המוראל, בהכוונת דעתו של הציבור.

לכך דרוש ביטאון יומי.

דף יומי — דף ללוחם, דף למשפחתו, דף לאומה הנתונה במאבק.

דף לשעת-חירום.

וכך הגדרנו מטרה זו במאמר הראשי שהופיע בגליון מס' 2 של דף, ב-7 ביוני 1967:

"זהו עיתון לשעת-חירום."

הוא נולד בין אזעקות, לקול נפץ הפגזים, מטעם מערכת שכמעט כל חבריה מגויסים בחטיבות הלוחמות.

במשך 16 שנה פירסמו עורכי העולם הזה שבועון, שבועון שסיפק סקופים, שגילה פרשיות ציבוריות מסעירות, שסיפק את הרקע למאורעות.

"אך בימים בהם נעשית היסטוריה, בשבועון עט כל יעה משנה את התמונה כולה — רא

יכולנו להתפתק בשבועון.

... מלחמת תשי"ח הולידה את העולם הזה. מלחמה זו מולידה את דף."

שעת החירום חלפה.

אכזב, תוצאותיה עדיין חלויות ועומדות. הן מציגות לנו אתגרים חדשים, שמעטים חלמו עליהם לפני חודשים וימים. אולם שוב אין ההיסטוריה נעשית תוך יום, תוך שעה. קצב החיים חזר למסלולו. שוב ניתן לשבועון למלא את תפקידו המיועד: הגנות את הדברים, לנתחם לעומקם, לגבש את מסי קנותיהם.

כאשר פתחנו בפירסום דף, חשבנו כי פירסומו ימשך שבועיים, ואולי חודש.

אך בתום תקופה זו, לא קל היה לנו להיפרד ממנו. על אף המאמץ העצום שנדרש מאיתנו, המשכנו בפירסומו חודש שלם שני.

עתה נראה לנו כי אין הצדקה לכך. עיתון זה נולד כ"ההישעית-חירום", ואינו יכול להיות אחרת.

רבים שאלו אותנו, כמובן, מדוע לא נהפוך את הרף הזה

"דף" ראשון

לעיתון-שליקבע. את אותה השאלה הצגנו, כמובן, גם לעצמנו פעמים רבות. במשך חודשים אלה.

התשובה היא כי עיתון-שליקבע צריך להיחלד בתנאים אחרים, ועל בסיס אחר.

אין הוא יכול להיחלד באופן ספונטאני, ללא השקעה כספית של ממש, ללא הכנות ממושכות ויסודיות.

מי שרוצה לפתוח, כיום, עיתון-ערב חדש בישראל, מוכרח להיות מוכן להשקעה של מיליון ל"י לפחות — ואולי של שניים-שלישה מיליונים.

עליו להיות מוכן להקדיש כמה חודשים להכנות. כרי

להקים מערכת חדשה. ללמד את חבריה את השיטות החדשות בקורסים ממושכים, להרכיב פגיון מסועף של הפצה בכל רחבי הארץ, לנהל מערכת-פירסום ממושכת ויקרה.

הרף היומי נלמד בתנאים שונים לגמרי.

לא השקענו בו אף פרטה אחת של כסף מן החוץ. לא גייסנו שותפים, ולא לקחנו הלוואות. לא השקענו בו אלא את כספו של העולם הזה — כספי הרווחים אשר נצטברו בו, במרוצת השנים, ואשר מעולם לא הוצאנו אותם למטרות פרטיות.

המערכת של העולם הזה עצמו היתה מגויסת לצבא, באותם הימים. קראנו למתנדבים, והרכבנו מהם מערכת מאולתרת.

התוצאות היו מפליאות.

התחרינו בשני הענקים העיתונאיים בארץ — שלכל אחד מהם היתה מערכת הגדולה לפחות פי עשרה ממערכת דף.

ובכל זאת: במשך כל החודשים האלה לא הופיע בשני עיתוני הצהריום אף סקופ אחר, שהקדים את "דף".

אך להפך: דף פירסם עשרות סקופים, שהקדימו את שאר עיתוני הארץ ביום, ולפעמים בשבוע.

הסקופים של דף השתרעו על פני כל שטחי החדשות. דף, למשל, היה הראשון שפירסם ידיעה על החלטת אחדות העבודה לפתוח במירוץ עם רפ"י, במטרה להקדימה אל האיחוד עם מפא"י.

דף היה הראשון שידע על כיסותיו של אייבי נתן לקפי ריסקי, ומשם למצרים.

דף פירסם, מאת כתבו ברומא, את הידיעה הראשונה על נכונות האפיפיור להכיר בשלטון ישראל על המקומית ה"קדושים" — ולא לבקש להחזירם לחוסיין.

אפילו ידיעה על מינוי שגריר חדש בוויינגטון הופיעה

"דף" עם הסקופ על אייבי

בדף שבוע שלם לפני שהופיעה בידעות אחרונות, למשל. מוכן שלא רק הסקופים קובעים את טיבו של עיתון. חשוב לא פחות הטיפו השוטף של ה"מאורעות, היורה לעומק החדשות.

גם לכך יצר דף דפוסיים חדשים וחדישים, שאיפשרו ל"קוראיו לדעת מה קורה, איפה ולמה — תוך חצי שעה בלבד.

כי המערכת, שהתלכדה באופן כה מאולתר, כללה כמה מכוכבי העיתונות הישראלים. היא גילתה, במשך החודשים, שורה שלמה של כוכבים חדשים — שהם חניכים בלעדיים של דף.

אמנם, המאמץ הגופני והנפשי היה עצום. אחרים מאיתנו לא ישנו, בחודשים אלה, יותר מארבע שעות ביממה — יום אחרי יום, שבוע פעמים בשבוע.

לא הונחנה, בתקופה זו, את העולם הזה. לא הונחנו גם את התחייבויותינו הציבוריות. התפקיד החדש, שדרש מאיתנו 12 שעות ביממה, פשוט נוסף על התפקידים הקודמים.

אל המאמץ הגופני הזה נוסף המאמץ הכספי, שגם הוא מתח את יכולתנו עד לקצה הגבוה.

לא יכולנו לעמוד במאמץ כזה בלי-סוף, ולא יכולנו להמשיך בהופעת דף בלעדיו, אלא אם כן היינו מוכנים לשעבד את עצמנו לאחד מאותם הגורמים הפוליטיים שהבטיחו לנו סיוע כספי ואירגוני, בתנאים...

האם היה המאמץ העצום הזה כדאי? בלבנו אין שמין של ספק מהי התשובה. מבחינה עיתונאית, סלל דף בחודשים אלה דרך מהפכנית חדשה.

הוא הקפיץ את הפגיון העיתונאי העברי דרך שדם קרימה.

דף הוא עיתון מודרני — עיתון שאינו נופל, בתפיסתו היסודית, מן העיתון החדשני ביותר בעולם. הוא העביר ארצה שיטה שלמה חדשה — שימוש חדש בכותרות ובתמונות, שילוב חדש של מידע ופרשנות. הסיסה חדשה במישור הגראפי.

מובן שזוהי רק ראשית הדרך. יצרנו את המתכונת העיתונאית החדשה — אך לא הספקנו למלא אותה בכל התוכן הדרוש.

"דף" היה עדיין רחוק מן העומד לנגד עינינו

"דף" אחרון

— אכזר הוא היה מודרני לאי-שיעור יותר מכל גריון של עיתון שהופיע אי-פעם בארץ.

בצד ההישגים העיתונאיים, עמדו ההישגים המינהליים.

כאן היה המאבק קשה עוד יותר, וכמעט שיביריבי.

דף עמד, כמו דויד מול שני גולייתים עיתונאיים, בעלי מקורותיהן אדירים. בעלי תמיכה ממשלתית בלתי-מוגבלת, בעלי מנגנוני-הפצה אדירים ומנוסים.

מן היום הראשון נתקלנו בחרם נוקשה, שביקש למנוע את עצם בואו של דף לידי המוכרים והקוסקים.

אמנם, לאט-לאט נשבר חרם זה. אבל המאמץ היה עצום ויקר. במרכזים החשובים עברו שבועות עד שהגענו לקיוס קים. ועד היים האחרון נשארו חלקים שלמים של הארץ שלא ראו את דף מעולם.

אם בכל זאת הגענו לבסוף, אחרי השקעה כספית כה קטנה, למכירה של 17 ארץ עותקים בממוצע ליום — הרי זה הישג שאפשר להתיי פאר בו.

הוא רומן לאן יכול עיתון כמו דף להגיע, אחרי הכנה מתאימה והשקעה כבירה, אם יהיה מצויד במנגנון-הפצה מקצועי, גדול ומסועף.

נותר די להביע את תודתנו, מקרב לב, לכל אותם שעזרו לנו במיבצע מיוחד זה.

תודה, קודם כל, לעיתונאים והאנשי-המינהי לה, שבאו אלינו כאשר קראנו להם — רובם מבלי לקבוע מראש את משכורתם ומכלי לבי קש התחייבויות. כולם יוזכרו בעתיד בהרפת-קה זו, כך אני מקווה, בגאווה.

תודה לעשרות המתנדבים — פקידים ועורכי-דף, סטורני טים ועקרות-בית — שיצאו לרחוב למכור את דף בימים הראשונים, כאשר סגר החרם בפנינו את הקיוסקים.

תודה לאנשי דפוס המצודה, שהצילו אותנו ביום הראשון, כאשר הצהרונים הצליחו לסגור לפנינו כל דפוס אחר, ולאנשי דפוס הארץ, שהקדישו לאחר מכן מרץ ואהבה לעיתון זה.

תודה לשדרני קול ישראל, ששיירו את תמצית מאמרנו בהגינות ובכשרון.

ובעיקר, תודה לך, קורא יקר, שהתקשרת לדף זה, ושליווית אותו בדרכו.

ל ה ת ר א ו ת !

אורי אבנר